

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. V.**, bývajúcej vo V., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. J. B., advokátom so sídlom v B., pobočka v P., proti žalovanému **I. H.**, bývajúcemu v Z., v dovolacom konaní zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. R. H., so sídlom v N., IČO : X., o **zaplatenie 63 068 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15 C 9/2010, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júla 2011 sp. zn. 25 Co 131/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a** .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 12. apríla 2010 (správne z 24. marca 2011) č.k. 15 C 9/2010-72 konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa sama rozhodla vziať žalobu späť pred začatím pojednávania, súd preto konanie v zmysle § 96 ods. 1 a 3 O.s.p. zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. z dôvodu, že konanie bolo zastavené.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne proti výroku o náhrade trov konania uznesením z 21. júla 2011 sp. zn. 25 Co 131/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobkyni uložil v lehote troch dní povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvostupňového konania v sume 1 316,76 € na účet zastupujúcej advokátskej kancelárie. Žalobkyni uložil povinnosť v lehote troch dní nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania 82,58 € taktiež na účet zastupujúcej advokátskej kancelárie. Odvolací súd

nepovažoval rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ rozhodol o náhrade trov konania medzi žalobkyňou a žalovaným podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (pre zastavenie konania), za správne. Na rozdiel od súdu prvého stupňa vychádzal z princípu (procesného) zavinenia na zastavení konania, zohľadňujúc to, že žalobkyňa vzala bez uvedenia dôvodu žalobu späť podaním zo 17. marca 2011 po tom, čo sa žalovaný vyjadril k žalobe podaním zo 7. júna 2010. Vychádzajúc z doterajšej súdnej praxe (viď R 49/93, R 72/95, Z IV str. 736) vo veci aplikoval ustanovenie § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., podľa ktorej, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Z dôvodu, že žalobkyňa z procesného hľadiska zaviniť zastavenie konania vznikla jej povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému 1 316,76 €; táto pozostáva z odmeny advokáta za dva úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd) podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/ a b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (2 x 546,05 €, režijný paušál 2x 7,21 €, DPH 210,24 €). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p., úspešnému žalovanému priznal ich náhradu za jeden úkon právnej pomoci vo výške 82,58 € (61,41 € + režijný paušál 7,41 € + 20 % DPH 13,76 €).

Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, jeho prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Uviedla, že odvolací súd sa nedostatočne venoval dôvodom, ktoré žalobkyňu viedli k späťvzatiu žaloby (podaním zo 17. marca 2011). Žalobkyňa považuje za správne rozhodnutie súdu prvého stupňa bez náhrady trov konania. Po tom, čo žalobkyňa prevzala uznesenie Okresnej prokuratúry v Nitre (sp. zn. 1 Pv 218/10-12 z 25. februára 2011) a čo si túto skutočnosť ozrejmla s názormi okolia, rozhodla sa vziať žalobu späť s tým, že si svoj nárok bude uplatňovať v adhéznom konaní. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa cíti byť poškodená. Podľa jej názoru sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. Za nepravdivé považuje tvrdenie žalovaného, že ňou uplatnený nárok v tomto konaní (vrátenie pôžičky) nie je dôvodný lebo zanikol splnením. Zároveň dovolateľka poukázala na nesprávny dátum vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa, v tejto súvislosti namietala nedoručenie jej opravného uznesenia, nesprávnosť v záhlaví rozhodnutia odvolacieho súdu v označení subjektu, ktorý podal odvolanie a nedoručenie rozhodnutia žalobkyni v zmysle § 49 ods. 1 O.s.p. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že dovolanie žalobkyne nie je zo zákona prípustné a preto navrhol, aby ho dovolací súd odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), za tento úkon právnej pomoci si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania 336,53 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. neplatia (o.i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľka napadla dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (aj v prípadoch na ktoré dopadá ustanovenie § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.).

So zreteľom na obsah dovolania a tiež na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto dôvodov nevyplýva.

Vychádzajúc z obsahu dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

1. Z obsahu dovolania žalobkyne je zrejmé, že táto dôvodne poukazuje na niektoré zrejmé nesprávnosti (v dátume vydania prvostupňového rozhodnutia – 12. apríla 2010, správne 24. marca 2011 a v záhlaví rozhodnutia odvolacieho súdu – na odvolanie žalobkyne, správne na odvolanie žalovaného), ktoré však nie sú spôsobilé založiť vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.; uvedené nesprávnosti neboli súdmi odstránené vydaním opravného uznesenia, netýkali sa však výrokov rozhodnutí, preto nemali dopad na ich vecnú stránku. Požiadavka doručenia opravných uznesení za situácie, že zatiaľ nedošlo k ich vydaniu, nie je okolnosťou zakladajúcou odňatie možnosti konať pred súdom.

2. Žalobkyňa namieta, že postup súdov nezodpovedá § 49 ods. 1 vete druhej O.s.p. (podľa tejto, ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu).

I keď žalobkyňa výslovne neuvádza rozhodnutie(tia), ktoré mali byť podľa jej názoru popri jej zástupcovi doručované aj samotnej žalobkyni, treba uviesť, že (pokiaľ ide o rozhodnutie, ktorým súd prvého stupňa konanie zastavil a rozhodol o náhrade trov konania a o rozhodnutie, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov prvostupňového konania a rozhodol o trovách odvolacieho konania) nejde o prípady, kedy má účastník povinnosť niečo osobne vykonať. V prejednávanej veci boli vyššie uvedené rozhodnutia súdom doručované právnym zástupcom účastníkov konania v zmysle § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p. (viď č.l. 73 a 90 spisu), pretože im udelené plné moci na zastupovanie pred súdom sa vzťahovali na celé konanie v zmysle § 28 ods. 1 O.s.p. (viď plné moci založené na č.l. 4 a 32 spisu), z uvedených dôvodov došlo k účinnému doručeniu rozhodnutí a v tejto súvislosti nedošlo k žiadnej ujme na procesných právach účastníkov konania. Pod pojem „osobne niečo vykonať“ v zmysle ustanovenia § 49 ods. 1 O.s.p. vety prvej O.s.p. nemožno subsumovať prípady, v ktorých realizácia povinnosti nemá osobný (nezastupiteľný) charakter.

Tak je tomu napr. pri povinnosti zaplatiť súdny poplatok ako aj v prípade povinnosti uhradiť trovy konania vyčíslených peňažnou sumou v príslušnej menovej jednotke.

3. Žalobkyňa odvolaciemu súdu vyčíta, že pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania nevenoval dostatočnú pozornosť dôvodom, ktoré ju viedli k spävzatiu žaloby a v tejto súvislosti vysvetľovala, že po doručení uznesenia okresnej prokuratúry (č.k. 1 Pv 218/10-12 z 25. februára 2011) sa rozhodla vziať žalobu späť z dôvodu, že svoj oprávnený nárok mieni uplatniť v trestnom konaní (tzv. adhéznom konaní).

V súvislosti s výtkou žalobkyne týkajúcou sa nedostatočného zistenia skutkového stavu (resp. správne alebo úplne zisteného skutkového stavu veci) je súdna prax jednotná v názore, že tento prípadný nedostatok by mohol viesť k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nezaložil by však tzv. zmätočnosť konania, teda ani vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000).

Ak žalobkyňa, vychádzajúc zo zvolenej formulácie v dovolaní, zároveň spochybňovala správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, potom je vhodné poznamenať, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Samo nesprávne právne posúdenie veci nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Názor, že nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p., je zastávaný všetkými senátmi občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia tohto súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). I keby dovolacie námietky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci v dôsledku aplikácie nesprávnej právnej úpravy (napr. v tom, že žalovanému nemala byť náhrada trov priznaná za použitia § 150 O.s.p.) boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich prípadnú opodstatnenosť z tohto hľadiska neposudzoval), dovolateľkou uplatnené výhrady by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku

(§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené nemožno vyvodiť, že konanie v predmetnej veci trpelo vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

4. Iná procesná vada konania (vada, ktorá nie je uvedená v ustanovení § 237 O.s.p.), na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia majúcu za následok prípustnosť dovolania, a je preto významná len v prípade, že dovolanie je procesne prípustné, ale o tento prípad v prejednávanej veci nejde.

5. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovení § 237 a § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., pričom sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

6. Žalobkyňa nebola v dovolacom konaní úspešná. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalovanému, pretože neboli zistené žiadne osobitné dôvody, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p. Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 25. novembra 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)] a tento aj vyčíslil na 336,53 €. Dovolací súd poskytujúci materiálnu ochranu práv účastníkom konania pri rozhodovaní o náhrade trov dovolacieho konania vychádzal z toho, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva (§ 140 O.s.p. v spojení s § 142 O.s.p.). Prípustnosť dovolania však skúma dovolací súd ex officio. Realizácia úkonu právnej služby zaoberajúca sa (procesnou) neprípustnosťou dovolania z inak nespornej zákonnej úpravy, mala v tomto prípade len inštruktívny (formálny) vplyv na výsledok dovolacieho konania, čo viedlo dovolací súd k nepriznaniu náhrady za tento úkon právnej služby.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. novembra 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová